# נח תשפ"ד
# אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שפ"ו

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9


חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **נח**, הבאה מיד אחר פרשת **בראשית**, וזהו המשך "**חידוש הבריאה**", מדוע? כי הרי אחר הבריאה שהייתה בפרשת בראשית, כתיב (בראשית ו, ו) "**וַיִּנָּחֶם ה' כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֶמְחֶה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד רֶמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם**", אומר רש"י: **נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם.** חשבתי מה לעשות על אשר עשיתים; ותכף מסיימת הפרשה: "**וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'**", ומִנֹּחַ היה "חידוש הבריאה".

רואים מזה לימוד נפלא מאד: רבינו ז"ל מתחיל את תורה ה' (ליקו"מ ח"א) בזו הלשון: "**כי צריך[1] כל אדם לומר: כל העולם לא נברא אלא בשבילי** (**סנהדרין לז.**)"; רבינו מלמד אותנו איך שכל אחד ואחד צריך לומר "**כל העולם נברא בשבילי!**"...

מאדם הראשון ועד נח היו עשרה דורות, העולם היה מלא, אבל היה ענין של "**נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם**", אולם: "**וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'**", שזה אדם הזוכה לדבק את עצמו בהקב"ה, לא מסתכל על שום דבר, הוא זוכה שיש לו "**חֵן בְּעֵינֵי ה'**"...

רבינו ז"ל מתחיל את ספרו הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' עם ענין של "**מציאת חן**"; רבינו מתחיל עם הפסוק (תהלים קיט, א) "**אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**", ואומר רבינו: ע"י שאדם זוכה ללכת ב"תורת ה'" "**נתעלה חחן והחשיבות של ישראל בפני כל מי שצריכין**"; הכלל, שרבינו מתחיל את הספר שלו עם ענין של 'מציאת חן', שאדם ימשיך על עצמו 'חן'...

---

1. אכן שם במסכת סנהדרין הלשון של חכמינו הקדושים היא "**חייב**" כל אדם לומר וכו', אבל רבינו משנה את הלשון וכותב: כי "**צריך**" כל אדם לומר וכו', והסביר מוהרא"ש הקדוש העניין, כי רבינו לא לוקח את הבחירה מן האדם, ועל כן לא מצטט לשון 'חיוב' – "**חייב**" כל אדם לומר, אלא "**צריך**" כל אדם לומר.

ולפי ההסבר של רבינו, לפעמים אין לאדם זכות מיוחדת כדי לקבל איזו טובה או ישועה שהוא צריך, אבל יש לו חן, והחן הזה מביא לו את הישועה... ואומר רבינו שע״י לימוד תורה ותפילה אדם זוכה לחן, כי התורה נקראת (משלי ה, יט) ״**אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת חֵן**״ – ״**שמעלה חן על לומדיה**״ (עירובין נד:); כשאדם זוכה ללמוד תורה ולעסוק בתפילה הוא מקבל חן! הוא לומד תורה, וזה סימן שהוא מוכן לקרב עצמו ולהדבק בהקב״ה, ובכך מקבל חן! הקב״ה, כביכול, מסתכל עליו עם עין של חן – ״לאדם הזה יש חן לפניי״... ואם יש לו חן – ״כל מה שיתפלל ויבקש, אענה לו!״... **כל אחד ואחד צריך לדעת את זה!**

הכלל, שהנה היתה עכשיו פרשת בראשית, והיא ״חידוש הבריאה״, אך רואים שהיה מצב כזה שהקב״ה כביכול לא היה מרוצה מהבריאה... אלו עניינים שלא כ״כ פשוט לנו להבין, הרי הקב״ה ברא את הבריאה הזאת, וידע מה שיהיה [זה הכלל בעניין הידיעה והבחירה], אבל הגיע למצב כזה של **נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם**״, ובאמת זה היה אף קודם אותה בריאה שהיתה לנו בפרשת בראשית, וכדאיתא במדרש (בר״ר ג, ז): **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימוֹן, יְהִי עֶרֶב אֵין כְּתִיב כָּאן, אֶלָּא וַיְהִי עֶרֶב, מִכָּאן שֶׁהָיָה סֵדֶר זְמַנִּים קוֹדֶם לָכֵן, אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ מְלַמֵּד שֶׁהָיָה בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבָן, עַד שֶׁבָּרָא אֶת אֵלּוּ, אָמַר דֵּין הַנָּיָן לִי, יִתְהוֹן לָא הַנָּיָן לִי**; עד שברא את אותו העולם המובא ב׳מעשה בראשית׳, וגם מאותו העולם – שהיה לפני 5,784 שנה – אחר עשרה דורות החליט שאיננו מרוצה ממנו...

אבל ישנו צדיק אחד שמוסר את נפשו, ומי הוא הצדיק הזה? **זה כל אחד ואחד מאיתנו!** אדם צריך לדעת: ״**בשבילי נברא העולם!**״ ובפרט כשהוא זוכה להתקרב לרבינו, שרבינו אמר שהוא מרומז באותו הפסוק הכתוב אצל לידת נח, שקראוהו ׳נח׳ על שם (בראשית ה, כט) ״**זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרָרָהּ ה׳**״; נמצא שעוד בלידת נח כבר היה ענין של ״**זֶה יְנַחֲמֵנוּ**״ – שעל ידו תהא נחמה, וכל אחד ואחד יקבל נחמה בחיים הפרטיים שלו, שעובר עליו כל מיני צער, עגמות נפש ויסורים, והוא מבקש ומחפש נחמה בכל מה שעובר עליו, והיכן היא הנחמה? ״**זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**״ – יש צדיק שהוא ינחם אותנו! וזהו שאמר רבינו

ששמו מרומז באותו הפסוק – "**זֶה יְנַחֲמֵנוּ**", כי רבינו הוא המנחם אותנו "**מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**" – מוציא אותנו 'ממעשנו', דהיינו שאנו זוכים לקבל את השכל והדעת שלא אנחנו אלו "שמנהיגים את הגלגל"... איננו יושבים אצל ההגה... **אדם שחושב שהוא מנהיג את הכל – הוא באמת בצער ובאבל גדול, רחמנא ליצלן...**

מדוע? כי הוא חושב "אני אעשה את הכל", ואם מאיזו סיבה הוא נטה מן הדרך הנכונה, הוא מיד מאשים את עצמו, 'אוכל' את עצמו, ואין לו שום נחמה בכל מה שעובר עליו... ובא הצדיק ומנחם אותנו "**ממעשנו**", היינו שמגלה לנו שאין זה "מעשנו"... אדם לא יחשוב "**כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה**" (דברים ח, יז), אלא ידע שהקב"ה הוא "**הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל**" (שם, יח), נמצא אפוא שזה כבר לא "**מעשנו**" – זה לא מעשה שלי...

אכן יש לי בחירה, ואני צריך תמיד לבחור בטוב, ולעשות את הכל לקיים רצון הקב"ה, אך אם מאיזו סיבה לא הצלחתי – אני לא נופל בדיכאון, בייאוש ובאבל, חם ושלום, אלא אני מקבל נחמה מהצדיק – שמחזק אותנו, ומגלה לנו שזה לא האשמה שלך...

"מה הכוונה? אבל היה לי ניסיון, ולא עמדתי בניסיון"... **זה נכון, אבל תתבונן לרגע: מה אתה צריך לקבל מהכישלון הזה? להתייאש, ליפול בדיכאון ולומר "אני לא שווה כלום"?! חס ושלום! כי אם אתה חושב כך, אזי נפלת מכל הכיוון של הניסיון שהיה לך... כי ניסיון שבא לאדם זה כדי להרים אותו!** רביז"ל אומר (ספר המידות, ישועה טז), שלפני שעושין לאדם נס – מביאים לו ניסיון; כי 'ניסיון' זה לשון של הרמה והגבהה, כדברי דוד המלך בתהלים (ס, ו) "**נָתַתָּה לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס**" [והמדרש (בר"ר נה, א) מביא את הפסוק הזה גבי אברהם אבינו, שעליו כתיב (בראשית כב, א) "**וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים 'נִסָּה' אֶת אַבְרָהָם**" – 'נִסָּה' הוא לשון של הרמה והגבהה].

וזה אמור אפילו גבי אדם שלא זכה עתה לעמוד בניסיון כפי מה שהיה צריך לעשות, היה לו כישלון מאיזושהי סיבה, **עכשיו הניסיון שלך הוא כפול ומכופל: מה תעשה עכשיו?... תיפול בדעתך, תהיה בייאוש, ו'תרים ידיים' ותאמר "אני לא שווה כלום"?! אם ככה, באמת הפסדת את כל הכיוון של הניסיון... כי הקב"ה הביא לך את**

**הניסיון הזה כדי שתתחזק ותתעורר מחדש!**

שוב נדגיש: **כל זה מדובר אפילו אם לא זכית כרגע לעמוד באותו ניסיון, אבל אתה מבין שאכן נכשלת, אבל הכישלון הזה מביא אותך עכשיו להתחזק יותר! להתחיל מחדש!** וזה על דרך דברי חכמינו הקדושים (שבת קכ.) המובאים בדברי רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' כ"ב) על הפסוק (ישעיהו ג, ו) "**וְהַמַּכְשֵׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ**" – **'אלו דברי תורה, שאין אדם עומד עליהם אא"כ נכשל בהם'**; שזה פירוש "**וְהַמַּכְשֵׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ**", היינו הכישלון שהיה לך הוא נמצא '**תַּחַת יָדֶךָ**', ואתה יכול עכשיו להשתמש בו כדי לעלות ולהתקרב יותר אל הקב"ה!

הכלל העולה מדברי חכמינו הקדושים אלו, שאדם איננו זוכה "לעמוד על דברי תורה" – דהיינו להתעלות ולהגיע לדרגה יותר גבוהה, "אא"כ נכשל בהם"... **נמצא שלקחת את הכישלון שלך והפכת את זה לעליה!**

כל זה דיקא ע"י הניסיון שהיה לך, ואפילו שלא זכית לעמוד בו בעתו ובזמנו, הלא מיד יש לך רגשי אשמה, וזה דבר טוב **אם משתמשים בו כדי להתקרב אל הקב"ה!**

מאישך, יש סוג של 'רגשי אשמה' שהוא שלילי, אלו הם רגשות אשמה שיש לאדם באופן שהוא 'אוכל' את עצמו, ומאשים את עצמו, וגורם לו להתייאש מן החיים, ואפילו לא "מן החיים" לגמרי ח"ו, אבל גורם לו ליפול לייאוש מסוים, שהוא אומר "**צריכים להשלים עם המציאות... כך אני... מה יכולים לעשות?**"...

גבי המשפט האמור: "מה יכולים לעשות", מובא בספרים העוסקים בענייני אבלות, שצריכים להיזהר מאד בניחום אבלים שלא לומר את המשפט הזה; יש אנשים שבאים לנחם – לא עלינו ולא עליכם – ואומרים את המשפט הזה: "מה יכולים לעשות?"... **זה דיבור לא נכון לאיש הישראלי!** מדוע? כי אין מושג של "מה יכולים לעשות", כי ממילא אין שום ענין של "מעשנו" כלל וכלל, כי הקב"ה מנהיג את הכל! **אם היה בידך לעשות משהו – היית עושה אחרת?!...**

מסופר על הבעל התניא זי"ע, שפעם בא לפניו איזה יהודי, ושפך לפניו את כל סיפורי צרותיו והעובר עליו וכו', הן ברוחניות והן בגשמיות, והוא סיפר דברים כ"כ מרורים – שזה באמת שובר את הלב... ובעומדו לפני הצדיק

הוא התלונן ובכה: **"רבי, מה יהיה איתי?!"...**

שואל אותו הבעל התניא: "ואם אתה היית המנהיג של כל העניינים הללו; אתה היית יושב אצל ההגה, ומנהיג את הכל, איך היית מתנהג?" התחיל היהודי לומר שהיה עושה דבר פלוני ופלוני וכו'.

ענה ואמר לו הבעל התניא [תשמעו דיבור של צדיק!]: **"אתה רוצה לדעת איך אני הייתי עושה?"...** – "כן, רבי, מה אתם הייתם עושים?" אמר היהודי, המשיך הבעל התניא בדבריו: **"הייתי עושה בדיוק ממש כמו שהקב"ה עשה!"...**

איזו גילוי אמונה זה! שהצדיקים יודעים ומכירים היטב, שכל דבר שהקב"ה עושה – **כך צריך להיות! אין מה להרהר ואין מה לחשוב!**

הכלל, אם אתה חושב שהכל זה אשמה שלך, ובגללך נעשה מה שנעשה, ואתה אחראי על הנעשה, בוודאי שבכל פעם תחשוב איך לעשות אחרת וכו', **משא"כ כשאדם יודע שהקב"ה מנהיג את הכל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, מה שייך להאשים ולחשוב על מה שהיה מקודם?!...** עכשיו יש לך בחירה מה לעשות? תעשה כל מה שאתה יכול, אבל אם מאיזו סיבה – לא ידועה – לא הצלחת באמת לעשות מה שצפית ורצית, מה עכשיו? **עכשיו אתה מתחיל מחדש! תראה לקחת את הניסיון שעבר עליך – ונגיד שלא עמדת בו – ועכשיו אתה יותר חכם! וכמו פתגם העולם: "אין חכם כבעל הניסיון"...**

ואותו אחד שהוא **"בעל הניסיון"**, לא מוכרח שהוא עמד בכל ניסיון שהיה לו ואכן זכה להצליח, יכול להיות שהיו לאותו "בעל ניסיון" ג"כ כישלונות, אבל הוא כבר יותר חכם... ובעזרת ה' בפעם הבאה, כשיהיה לו מקרה הדומה למה שהיה לו עתה – הוא כבר יותר חכם... ואשרי אדם שהוא באמת חכם, והוא לומר מהניסיונות שלו!

החיים הם מלאים ניסיונות, אבל הם גם מלאים בלימודים, ואם יש לאדם שכל הוא זוכה להתבונן ולהפנים **"הנה מזה למדתי עוד טיפה של שכל, ועוד טיפה של שכל"...**

זה עומק ביאור הלשון "זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ" – שהצדיק מנחם אותנו 'ממעשנו', ומגלה לנו איך ש"לא אני הוא זה שעושה, אני יודע ומכיר שהקב"ה עושה את הכל! זה נכון שיש לי בחירה, ואני רוצה לבחור בטוב, אני

רוצה להיות הצדיק הכי גדול, ואם עדיין לא זכיתי שכל רמ"ח איבריי ושס"ה גידיי עומדים כבר בתפקיד הזה, ועדיין קשה לי להתמודד עם הניסיונות האלו, אבל בכל פעם אני לומד עוד טיפה של שכל וחכמה, אזי אני כבר מסתכל על החיים בצורה אחרת לגמרי...

וזה אדם המקורב להצדיק, זה הסימן שהוא קיבל נחמה מהצדיק שמנחם ומשמח הכל!

רבינו הזכיר את הלשון הזאת בעת שגילה את התורה "ימי חנוכה" (ליקו"מ ח"ב סי' ב; שבת חנוכה תקס"ט), ומקובל שאביו ר' שמחה היה אז אצל רבינו, והרי קראו לו ר' **'שמחה'**, והזכיר רבינו את הפסוק הלז – "זֶה יְנַחֲמֵנוּ" וגו', ודיבר ממדת השמחה, ואז אמר את העניין של "בן השמחה", שהוא משמח ומנחם את הכל, שזה רבינו הקדוש, שנקרא ר' נחמן **'בן שמחה'** – בן השמחה!

אמנם, רבינו ז"ל ציווה שיקראו אותו ע"ש אמו, מחמת שהיא מסרה נפשה כל ימי הריונה וכשהיה רבינו תינוק וכו', ורבינו מאד הכיר לה טובה; אביו של רבינו היה צדיק נסתר, בנו של ר' נחמן מהארדענקא זי"ע, ועסק בעבודת קדשו, ואמו היא זו שמסרה נפשה למענו, ועל כן צוה שיקראוהו ע"ש אמו, כי החזיק לה טובה, וכמו שכתוב בפסוק (ישעיהו סו, יג) "כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תְּנַחֲמֶנּוּ" וגו', כי האמא היא המנחמת.

הכלל, רבינו הזכיר אז את הלשון **'בן השמחה'**, וזה מקושר מאד אל הפסוק "זֶה יְנַחֲמֵנוּ", כי ממשיך הפסוק לומר: "**מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**" – ענין של עצבות, ובאמת שני עניינים אלו קשורים ביחד, כי מיד כשאדם יוצא **'ממעשנו'** – הוא מבין שאין זה המעשים שלו, אלא כל המעשים באים אך ורק מהקב"ה, אזי מיד הוא מתנחם **'מעצבון ידינו'**, כי זוכה להבין שהוא לא מנהיג הגלגל... וכאמור, אם אדם חושב "אני עשיתי; אני גרמתי, ואני הכי גרוע" וכו', ותולה הכל בעצמו, נעשה ענין של "עצבון ידינו", בשעה שאמור להיות ההפך, שלא יהיה "עצבון **ידינו**", כי ה'**ידיים**' צריכים להרים את האדם, בבחינת הכתוב אצל משה רבינו במלחמת עמלק (שמות יז, יב) "**וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ**" – שאדם צריך לדעת להרים יחדיו באמונה **'עד בא השמש'**!

מה ענין של **'ידיים'**? אומר התרגום: **'פריסן בצלו'** – כפות ידיו היו פרושות

בתפילה! ואומר רבינו ז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ צא) שזה ענין של אמונה, שאדם זוכה שיש לו אמונה בכל איבריו ובכל גידיו! הוא סומך על אמונה! הוא לא יודע את הטעם של כל דבר, לא יודע בדיוק למה ומדוע וכו׳, אבל: ״**וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה״ – הוא סומך שהכל זה רצון הקב״ה, ״ואין זה המעשים שלי״!**

ושם בתורה צ״א, נותן רבינו דוגמא לזה מהמובא בכתבי האר״י, שצריכים להרים את הידיים להקב״ה אחר נט״י ובזה ממשיך על עצמו שפע קודש, בחינת (תהלים קלד, ב) ״**שְׂאוּ יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה״**, אומר רבינו: צריכים לזה אמונה! שאתה מרים את הידיים, ואתה מאמין שבזה אתה ממשיך על עצמך קדושה!

ובפנימיות העניין יש לומר עפ״י כל האמור, הטעם שבחר רבינו דווקא את העניין של הרמת ידיים, כי ׳נטילת ידיים׳ היינו שאדם רוחץ את עצמו מכל מיני נגיעות, והוא יודע בכל דבר: ״**זה לא אני!**״... עתה הוא נוטל ידיו לסעודה והוא ניגש לאכול, או שהוא נוטל ידיו בבוקר אחר שהתעורר, או אחר שיצא משירותים ונוטל ידיו, הוא יודע בהכל שאין מנהיג המעשים, אלא הכל בידיו יתברך, הוא רוחץ את ידיו הפרטיות מכל מיני מחשבות של נגיעות עצמית!

ובעניין ׳נטילת ידיים׳ חשוב מאד לדעת, שזה דבר שצריכים להיזהר בו מאד; רביז״ל אומר (ספר המידות, אמונה, סעיף ז״ך): ״**מי שמנקה בכל עת ידיו, עי״ז מזכה את לבו**״; אדם יכול לתמוה: ״הרי ניקיתי את **הידיים**, ומה הקשר אל **הלב**?״... אבל ישנו קשר גדול ביניהם, כי **הידיים** האלו מטהרים את האדם ומזככים את **הלב** שלו!

׳מים׳ זה מרמז על השגחת הקב״ה, גילוי אלקותו יתברך; לפני שהחלה בריאת העולם להתגלות, היה הכל ׳מים במים׳, בחינת (בראשית א, ב) ״**וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם**״; היה הכל ״תֹהוּ וָבֹהוּ״ ומים במים, וכשאדם נוטל ידיו במים – או שטובל בתוך מים – הוא זוכה להמשיך על עצמו השגחה מתחילת הבריאה!

חכמינו הקדושים אומרים (תענית ז.) על הפסוק (ישעיהו נה, א) ״הוֹי כָּל צָמֵא לְכוּ לַמָּיִם״ – ׳אין מים אלא תורה׳; אדם הלומד תורה הוא ממשיך על עצמו מים טהורים! וכן תפילה נמשלת למים, וכמו שכתוב (איכה ב, יט) ״שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה״; וכן תשובה משולה למים, וכמו שכתוב

(שמואל א׳ ז, ו) ״וַיִּשְׁאֲבוּ מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה׳״, ואומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית ב, ז): ״מְלַמֵּד שֶׁשָּׁפְכוּ לִבָּם כַּמַּיִם בִּתְשׁוּבָה״; כי יש אמנם ׳מים׳ גשמיים, אך יש ג״כ ׳מים׳ רוחניים!

והכל הוא כדי לטהר את **הידיים**, שעל זה עיקר הקפידה; אמנם יש ענין של טבילת כל הגוף, אבל **החיוב** הוא ענין של **נטילת ידיים**: אדם קם בבוקר, קיבל עתה בחזרה נשמה חדשה [וכמו שמברכים ״המחזיר נשמות לפגרים מתים״, כי כשאדם ישן בלילה הוא היה בבחינת מת, ועתה כשהוא קם יש לו נשמה חדשה], ועליך ליטול ידיים, ולהתחיל מחדש! תזכור מחדש שכל מעשי ידיך זה מאתו יתברך! הנה ישנת, ובכלל לא היית כאן... ולכן ירדה רוח לא טהורה על הידיים שלך, ועל כן צריכים להיזהר לא לנגוע בשום איבר, ולא לעשות שום דבר, ואף לא ללכת ד׳ אמות, אלא מיד נוטלים ידיים!

**צדיקים הקפידו מאד אפילו לא להוריד את הרגליים מהמיטה בלי נט״י!** ואמרו זאת עה״פ (תהלים לו, ה) ״**יִתְיַצֵּב עַל דֶּרֶךְ לֹא טוֹב רָע לֹא יִמְאָס**״ – שאסור לאדם להציג רגליו על הקרקע ללא נט״י! ועל כן מכינים נטלה וקערה ליד המטה, ועי״ז מיד נוטלים ידיים, ואומרים ״מודה אני לפניך, מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך״...

נמצא א״כ, שהנה טיהרת את הידיים שלך, ואתה מרים אותם למעלה: **״רבש״ע, אני יודע שהידיים שלי עכשיו מוכנות לקבל את הברכה שלך, בבחינת ״שְׂאוּ יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה׳״!** וצריכים להיזהר בזה מאד.

מוהרא״ש מזהיר כ״כ במכתבים רבים על העניין של נט״י, בכל העניינים שצריכים – הן לפני אכילה, שזה מאד מאד חמור [כמבואר בגמרא כמה צריכין להיזהר בנט״י קודם האכילה], והן כשקם בבוקר, והן כשיוצאים משירותים, והן אחר נטילת ציפורניים או גזיזת שערות, שלפעמים דברים אלו מזולזלים בעיני המון עם, ואכן כשאדם לא זוכה לרגש של קדושה – הוא מסכן באמת, הוא לא מרגיש... **אבל מי שהוא קצת ׳בעל נפש׳, הוא מרגיש זאת היטב, רוח לא טהורה שורה על הידיים, ואיך א״כ אתה מתחיל לעשות משהו?...**

נשוב לדברי רבינו פה על הפסוק: ״וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ״, שרבינו תופס דווקא את העניין של נט״יף ואומר שזה ענין שהאמונה

מתפשטת עד הידיים, ועי״ז ממשיך על עצמו קדושה, וכאמור, בפנימיות העניין הוא שאדם יבין היטב ״אין זה מעשי ידיי! זה לא **׳עצבון ידיי׳**!״... מה שגורם לאדם עצבות ודיכאון עד שקשה לו ממש לקום – זה בגלל שהוא חושב וגורם לעצמו ״אני אשם; אני עושה את הכל״... אך מיד כשאדם יודע ״זה לא אני! הקב״ה מנהיג את הכל! ואני לכל הפחות מטהר את הידיים שלי״... אזי הוא לא נופל אל העצבות הזאת...

שכתוב גבי צדקה (דברים טו, יא) **״פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ״** – **׳יָדְךָ׳** דיקא, אמנם יכולים לעשות צדקה בדרכים רבות, אבל הכל נכלל ע״ש הידיים, נמצא א״כ שכשאני מקיים **״אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדָי״**, אזי **״וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם״** – אזכה להגיע למצב כזה ש״**חי אנכי לעולם**״, וכמו שמגלה רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ כא): כשאדם זוכה להיכלל בשרשו, היינו להיכלל בהקב״ה, אזי הוא חי חיים נצחיים, כביכול כמו הקב״ה!

וכמה קדושה אדם ממשיך אז על הידיים שלו – זה כפי האמונה של האדם, ועל כן תרים את הידיים ותבקש אז את הקב״ה, בחינת (דברים לב, מ) **״כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם״**; מוהרא״ש היה מזכיר הרבה את הפסוק הזה, ופירושו: **״כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדִי״** – כשנושא אני את ידיי אל השמים, ואני יודע שזה לא הידיים שלי, אלא **״אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם׳ יָדִי״** – אני מקשר את הידיים שלי אל השמים, אל הקב״ה, ואני ממשיך עליהם קדושה, ואני יודע שיש דרך לטהר את הידיים – ע״י מים קדושים של תורה, תפילה, תשובה, צדקה וחסד – שאדם עושה בידיים, כי עיקר מעשה החסד זה עם הידיים, וכמו

אכן, בוודאי לא קל לנו להשיג את הדבר הזה, אבל רבינו אומר ככה... שאדם הזוכה להיכלל בשרשו – הוא לא כאן... הוא כבר לגמרי דבוק בהקב״ה... הוא זכה להגיע אל הגילוי שרבינו מגלה (ליקו״מ ח״א סי׳ נב) בענין **׳לפנות לבו לבטלה׳** – היינו שהוא מבטל את עצמו לגמרי, ו**׳הרי זה מתחייב בנפשו׳** – אומר רבינו: **״הוא נכלל במחויב המציאות״**; דברי רבינו אלו מרפסין איגרא, הרי לפי פשט המשנה ״הרי זה מתחייב בנפשו״ היינו כפשוטו, שהוא מתחייב בנפשו, ורבינו בא ומפרש את ההפך לגמרי, שזוהי הדרך של רבינו הקדוש, שהוא בא ומסביר שיש דרך להפוך מ׳**מתחייב בנפשו**׳ – ענין שאדם אשם וחייב

בנפשו – ולהגיע לתכלית ההפך לגמרי, אל הצד השני לגמרי, עד ש'**מתחייב בנפשו**' היינו שהוא "**נכלל במחויב המציאות**" – הוא כ"כ דבוק בהקב"ה עד שכל הבריאה כולה מחויב להיות בשבילו!

שעם הדבר הזה התחלנו את דברינו, בלשון רבינו: "**כי צריך כל אדם לומר: כל העולם לא נברא אלא בשבילי**" – אתה צריך להבין שהעולם נברא בשבילך, וממשיך רבינו לומר: "**נמצא, כשהעולם נברא בשבילי, צריך אני לראות ולעין בכל עת בתקון העולם**"; אדם תמה: הלא אני אדם יחיד, והנה יש בעולם כ"כ הרבה דברים – מלחמות וכו', ה"י, ואני את נפשי הצלתי... אכן בעז"ה הצלת את נפשך, אבל יש הרבה יותר מזה: **שאתה צריך "לראות ולעיין" בתיקון העולם!**

ממשיך רבינו בלשונו שם: "**ולמלאות חסרונם**" – אדם תמה: אני אמלא את חסרונם?!... מי אני? מה אני? אני אדם פשוט... **לא! יש לך אפשרות 'למלאות חיסרון העולם'!** כי כל מה שקורה בעולם זה מחמת שיש איזה חיסרון בעולם, ועדיין אין כל הבריות כולם מכירים את הקב"ה – שהקב"ה הוא אחד, יחיד ומיוחד, בבחינת "**יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון**"!

את המילים הללו אנו מזכירים כמה פעמים ביום בתפילת "עלינו לשבח" (ב"על כן נקוה לך"), ועלינו להתבונן רגע מה אנו אומרים: מבקשים מהקב"ה שתתגלה מלכותו לכל, "**לראות מהרה בתפארת עוזך, להעביר גילולים מן הארץ**" – יתבטלו כל העבודה זרה, כל הרע והקליפות, "**והאלילים כרות יכרתון, לתקן עולם במלכות שדי**" – זהו השם 'שדי', שהוא ע"ש "שיש די באלקותי לכל בריה" (רש"י בראשית יז, א), לכל אחד בבריאה – מהגדול שבגדולים ועד הקטן שבקטנים – "יש די באלקותי", כל אחד יכול להתקרב אל הקב"ה!

ומבקשים "**וכל בני בשר יקראו בשמך**" – 'בני בשר' כתיב, ולא כתוב 'צדיקים' או אפילו 'עם ישראל', אלא "כל בני בשר", אתה בשר ודם? נולדת ואתה כאן בזה העולם? שיתקיים "וכל בני בשר יקראו בשמך" – **תתחיל לקרוא ב"שם ה'"!**

בפרשת שבוע שעבר כתיב על דור אנוש (בראשית ד, כו) "**וּלְשֵׁת גַּם הוּא יֻלַּד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**"; בהרבה חומשים מובא

שיש כאלו המפסיקים באלו המילים, ויש כאלו שאינם רוצים להפסיק שם, כי יש מחלוקת בדברי חכמינו הקדושים מפרשי התורה מהו המובן של "**אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**", האם זה **חיובי** או **שלילי**; רש"י על המקום אומר: **אָז הוּחַל.** לשון חולין, לקרוא את שמות האדם ואת שמות העצבים [אלילים] בשמו של הקב"ה, לעשותן אלילים ולקרותן אלהות; נמצא שזה דבר שלילי לגמרי, ועל כן יש שלא רצו להפסיק שם הקריאה. מאידך, יש מפרשי התורה שפירשו אחרת.

קיח:): "**כָּל הַמְשַׁמֵּר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ, אֲפִלּוּ הָיָה עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּדוֹר אֱנוֹשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר** (ישעיהו נו, ב) '**אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שׁוֹמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ, אַל תִּקְרֵי מֵחַלְּלוֹ אֶלָּא מָחוּל לוֹ**"; ולכאורה איך יכולים להבין את המאמר הזה: מצד אחד שומר שבת כהלכתו, ומאידך עובד ע"ז כדור אנוש – ומוחלין לו, היאך אלו שני הפכים בנושא אחד? אם אתה "שומר שבת" – מה מגיע אצלך ענין של ע"ז כדור אנוש?...

וזה מובן עפ"י רבינו, שמלמדנו שאפשר לחבר "שני הפכים בנושא אחד": מצד אחד, אלו שלא מכירים ולא זוכים, זה לשון של חולין, והם קוראים האלילים ח"ו בשם ה', אבל באותו זמן אדם שמתחזק, והוא מתחיל להכיר שהקב"ה נמצא בתוך כל תנועה ותנועה שבעולם, אזי "**אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**" – אדם מתחיל "**לקרוא בשם ה'**"! יכול להיות שהוא רחוק מאד ממש, ונפל ה"י בחיסרון אמונה, פגם עבודה זרה רח"ל [שזהו דור אנוש, שעבדו ע"ז], אבל אדם שיודע את הלימוד הנ"ל, שהניסיון הוא כדי להעלותו – הוא מחזיק מעמד! עד שחכמינו הקדושים אומרים (שבת

אבל זהו עומק העניין, שיש אפשרות כזאת שאדם היה רחוק מאמונה, והגיע לעניין של ע"ז, וכמו שמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' סב) בשם הבעש"ט הקדוש עה"פ (דברים יא, טז) "הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", מדוע נכנם פה המילה "וסרתם"? מפרש הבעש"ט הקדוש: "וְסַרְתֶּם" היינו אפילו אם אדם סר מעט מן האמונה אזי זה כבר "וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים"... כלומר, לא מדובר דוקא על אדם שעובד ע"ז בפועל ממש, לא חושדים בשום בר ישראל שישתחווה לפסל, ובפרט אחר שחכמינו הקדושים ביטלו את היצר של ע"ז, אבל מיד כשיש ענין של "וְסַרְתֶּם"

– שאדם חושב "אולי אני הוא זה שגרמתי" וכו', הוא סר מעט מגילוי האמונה הקדושה, אזי זה בחינה של פגם עבודה זרה...

נמצא אפוא, שיכול להיות שאדם הגיע למצב כזה של "עובד ע"ז כדור אנוש" – שהתחילו לעשות כל מיני אמצעים ובלבולים בינם לבין הקב"ה, וכדאיתא בדברי הרמב"ם בהלכות ע"ז, מהיכן הגיע כל העניין, שהתחילו בכל מיני אמצעים שונים, ואמרו "כן, יש בורא עולם, אבל"... הגמ' בסוף ע"ז אומרת שאפילו אלו שעובדים ע"ז קורין את הקב"ה "אלוק דאלוק" – אלוק על כולם, וזה מה שהם אמרו – "אנחנו רחוקים, וצריכים איזה אמצעי" חם ושלום, ורבינו מסביר (ליקו"מ ח"א סי' סב) שזה היה הפגם של העגל, שאמרו "צריכים לעבוד את הקב"ה, אבל צריכים איזה אמצעי ביניינו"... ואת זה צריכים לעקור! אנחנו כולנו קשורים ודבוקים בהקב"ה בכל תנועה ובכל דבר!

וכאמור, אפילו אם אדם עשה דבר לא נכון, הוא עתה מתחיל מחדש, ומכיר ומבין שהכל ביד הקב"ה! אני לא תולה את החיסרון בי – במעשיי, וזה לא גורם לי 'עצבון ידיים' – שיש לי עצבון מחמת שאני מאשים את עצמי ומרגיש שלא שווה כלום, כי גם אז נתפסתי ח"ו ביד של הס"מ, וכי זה מה שאני רוצה?...

ועל כן אדם צריך להיות חזק: "**וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ**", הוא יודע שהכל אלקות, ואזי אז במקום שיהיה "**הוּחַל**" – לשון חולין "**לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**", הוא מהפך את ה"**הוּחַל**" הזה לעניין של תפילה, בחינת "**וַיְחַל** מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקָיו" (שמות לב, יא), שהוא התחיל להתפלל אל הקב"ה, אזי "**הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**"...

ולכן היו רבים שכן נהגו להפסיק שם הקריאה, כי הרי לעולם אין מסיימים בדבר שלילי בקריאת התורה, אבל כאן התורה מגלה לנו איך שיש אפשרות להפוך מ"**הוּחַל**" – לשון חולין, ל"**הוּחָל**" – לשון של תפילה **וייחול** להקב"ה, "**לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**"...

וזה מה שממשיכים לומר בתפילת "עלינו" הנוראה: "**וכל בני בשר יקראו בשמך**"; ידוע שאת תפילת "עלינו" תיקן יהושע בן נון כשהוא הכנים את עם ישראל לארץ ישראל, ועם התפילה הזאת אנחנו מסיימים את כל התפילות [אלו שזוכים להגיד תיקון חצות, אנו נוהגין גם אז לומר בסיום את תפילת "עלינו", וכמו שמוהרא"ש כותב

בסידורו 'עת רצון' (עמוד תקפ"ז) **"חסידים ואנשי מעשה נוהגים לומר כאן עלינו"**], וכן אומרים אותה בתוך תפילות ר"ה ויוה"כ, היא איננה תפילה פשוטה... מוהרא"ש מביא בסידור 'עת רצון' (עמוד של"ה): **עלינ"ו** אותיות **עליו"ן**, כי היא תפילה עליונה וגבוהה מאד מאד, שממשיכה אור גדול מרום המעלות אור האין סוף לכל העולמות למטה, ומבטלים את כל הקליפות של אומות העולם; עכת"ד שם.

יהושע בן נון הכנים את עם ישראל לתוך ארץ ישראל, וזכו אז להיכנס אל תוך האמונה הקדושה, ואז הוא אמר **"עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדולה ליוצר בראשית, שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה"**; שבזה רש"י הקדוש התחיל את פירושו על התורה, ששואל מדוע התורה התחילה עם "בראשית ברא אלקים" וגו', ולא עם המצוות, שזהו מה שאומרים ב"עלינו" **"עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדולה ליוצר בראשית"**, ולכאורה לא מובן, מה נכנם ענין של "יוצר בראשית" – לכניסת יהושע בן נון יחד עם עמ"י לארץ ישראל? אך הכל דבר אחד הוא, כי רש"י עונה שם ואומר, שכך התורה התחילה כדי להודיע ולפרסם שהקב"ה ברא את העולם, והוא נתן את ארץ ישראל לעם ישראל – "את העם שלי, אנשיי האהובים, אני מכנים בתוך הארץ שליז"...

ועל כן אומרים הלשון "עלינו לשבח לאדון הכל, **'לתת גדולה ליוצר בראשית'**", כי בכל פעם שנכנסים לארץ ישראל, היינו שזוכים להרגיש את קדושת ארץ ישראל, אזי אז מתחילין לשבח את הקב"ה על **"שלא עשנו כגויי הארצות, ולא שמנו כמשפחות האדמה"** – אנחנו לא גויים! ב"ה אנחנו רחוקים מהם לגמרי! הרי רואים מי הם הגויים... אלו שלא רצו לקבל את התורה – לא רוצים לדעת מ"לֹא תִרְצָח", "לֹא תִנְאָף", "לֹא תִגְנֹב", כי הם התיכה של רוצחים, ימח שמם! ועם ישראל רחוקים מהם לגמרי... יהודי לא מסוגל אפילו לחשוב מעניין של רציחה, יהודים הם "רחמנים, ביישנים, גומלי חסדים", ולא מסוגלים אפילו לשמוע מדברים כאלו...

**יש החושבים שצריכים לשמוע את כל החדשות, ולדעת את כל הפרטים, לראות סרטונים וכו', צריך לדעת שזה איסור מוחלט! מספיק מה ששומעים ללא זה...** [ה' ישמור את עם ישראל, שלא נשמע שום שמועות רעות!], **והעיקר לדעת שאנחנו מובדלים**

**ומופרשים לגמרי מאומות העולם, ואין לנו שום שייכות איתם,** ואנחנו משבחים להקב"ה: **"שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם, שהם משתחווים ולהבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע"**, אבל **"ואנחנו כורעים ומשתחווים ומודים"** וכו'.

זהו השבח שאנו משבחים להקב"ה, ובפרט כשזכינו להיכנס לארץ ישראל, ומובן ממילא שכל אומות העולם מחפשים רק לגזול את זה בחזרה, אבל הם חומסים... 'חמס' הם 'גוזלים'... שזה מה דאיתא ברש"י הראשון בתורה הנ"ל, שהטעם שפתחה התורה ב"בראשית" הוא **"משום כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֶת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם** (תהלים קיא, ו), **שאם יאמרו אומות העולם לישראל"** – הן בני עשו והן בני ישמעאל יאמרו לעם ישראל: **"לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים"** – היו שבע אומות בארץ ישראל, ואתם באתם וכבשתם אותם, הרי "לסטים אתם!"... מה משיבים להם? **"הם אומרים להם: כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה, ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו"**; שזה ג"כ ענין של **"זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ"** – הגויים באים ואומרים שהם היו שם "ואיך הגעתם לשם?!"... **איך הגענו לשם? הקב"ה הביא אותנו לשם, וזה שלנו! ומה אתם מחפשים שם?!...**

זוהי התפילה הנפלאה – תפילת "עלינו לשבח", שמשבחים את הקב"ה, ומגלים את האמונה, וכן מבקשים שתתגלה אלקותו יתברך לכל באי עולם, שזהו: **"על כן נקוה לך ה' אלקינו, לראות מהרה בתפארת עוזך"** – היינו שזה יתגלה לכל העולם כולו!

האר"י הקדוש אומר, שכאן מרומז שמו של **עכן** מימי יהושע, כשנכנסו אז לארץ ישראל, ויהושע בן נון – תלמידו של משה רבינו, הוא היה מנהיג הדור, והוא הכנים את עם ישראל אל תוך אור האמונה של ארץ ישראל, הוא הזהיר אותם שלא להנות מכל השלל שהיה אחר שכבשו את יריחו, וזו היתה פקודה מהקב"ה, והיה את עכן, שהוא מעל בחרם, והוא גרם קצף וכו', אולם אח"כ הוא התוודה והכנים את עצמו, אמר וידוי דברים לפני הצדיק; יהושע אמר לו לתת תודה להקב"ה, ואח"כ הוא התוודה, וקיבל הבטחה שיהיה לו עוה"ב, וכלשון חכמינו הקדושים גבי אותו המקום שנקרא 'עמק עכור' (במדבר רבה כג, ו) **"בְּיוֹם הַזֶּה אַתָּה עָכוּר וְאִי אַתָּה עָכוּר לָעוֹלָם**

**הַבָּא, וְיֵשׁ לְךָ חֵלֶק בּוֹ"**; מחמת שהוא עשה וידוי, והחזיר את השלל, ועל כן זכה לעוה"ב, שזה גילוי נפלא לכל אחד ואחד: **אפילו שאדם עבר מה שעבר, יש לו תקוה!**

וזהו הרמז פה: **"ע'ל כ'ן נ'קוה"** ר"ת **ע'כ'ן** [אכן בסידורים רבים הנוסח הוא **"ועל כן נקוה"**, אבל כפי האר"י הקדוש הנוסח הוא **"על כן נקוה"**, שזה ר"ת 'עכן'], שזה הגילוי האמור, שעם ישראל זכו להיכנס לארץ ישראל ע"י הצדיק – יהושע בן נון, מנהיג ישראל, תלמיד משה רבינו, הכנים אותם, עד שאפילו היה ענין של מעילה בחרם ע"י עכן – אבל הוא עשה תשובה! ועי"ז זכה ג"כ להגיע להתכלית שלו – לעוה"ב!

וכך מתחילים את החלק השני של תפילת "עלינו": **"על כן נקוה לך ה' אלקינו לראות מהרה בתפארת עוזך, להעביר גילולים מן הארץ, והאלילים כרות יכרתון, לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמך"** – ועל מילים אלו אמרנו לעיל את הפסוק **"אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'"**, שזה בוודאי סובב והולך על עם ישראל, אך פה מזכירים הלשון "כל בני בשר", היינו אפילו אומות העולם, כולם יחזרו לקרוא בשמך יתברך!

וממשיכים לומר: **"להפנות אליך כל רשעי ארץ"** – מה מונח במילים אלו? הביאור בפשטות של "להפנות אליך כל רשעי ארץ" היינו למחות אותם ולהפנות אותם אליו יתברך, אבל בפנימיות העניין, "להפנות אליך כל רשעי ארץ" היינו שיהיה כזה גילוי אלקות עד שיראו שאפילו **"רשעי ארץ"** – אנשים שלא זוכים לקיים את התורה, פתאום הם יתעוררו מהשינה שלהם, מכל הדמיונות שלהם!

וממשיכים לומר: **"יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון"** – ופה ישנו דקדוק גדול: "יכירו וידעו כל יושבי תבל" – כל יושבי האדמה ידעו "כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון", ולכאורה היה צריך להיות כתוב "יכירו וידעו כל יושבי תבל **ויכרעו לך וישבעו לך כל לשון**", ומהו "יכירו וידעו כל יושבי תבל **כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון**"? מדוע לא כתוב שכולם יכרעו וכו'? מהו **"יכירו וידעו"**?

אבל זהו הגילוי אלקות שיהיה בעת ביאת המשיח, ואת זה הצדיקים מנסים להכנים בנו כבר עכשיו: אפילו אם אתה רואה אדם שהוא עדיין כורע ונשבע למשהו אחר וכו', ועדיין איננו מכיר את האמונה, אבל אנחנו יודעים

היטב שבפנימיות יש ענין של ״**מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי**״ (מלאכי א, יא), וכן כתיב (ישעיהו מב, ח) ״**אֲנִי ה׳ הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן**״, כי אין שום מציאות בלי הקב״ה, נמצא שאפילו אם ישנה מציאות של ״תכרע כל ברך תשבע כל לשון״ אזי ג״כ בזה ״יכירו וידעו **׳כי לך׳** תכרע כל ברך תשבע כל לשון״ – שכל מה שקורה, אפילו רואים דברים המנוגדים אל הקדושה – הכל לכל הוא רק אלקות גמור!

ולבסוף, כמובן, כולם יחזרו בתשובה, ויתקיים מה שאומרים מיד: ״**לפניך ה׳ אלקינו יכרעו ויפולו**״, וכל זה אם מתחילים עם הידיעה הנ״ל ש״יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון״ – שאפילו אלו שנראים כאילו הם משתוללים וכו׳ הכל בעצם זו השגחה עליונה, וזוהי הנחמה היחידית שיש לאדם, זה ענין של ״**זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**״ – שהצדיק, נח, מנחם את כולם, ומגלה שבתוך כל פרט ופרט יש השגחה!

עניינים מפורטים ומיבות שונות – אסור לנו לשאול, אלא זה ענין של אמונה, שאנחנו לא מכירים ומבינים מאומה, אבל איך אנחנו זוכים להגיע לעניין הזה? ע״י שתמיד מתפללים אל הקב״ה! שזה ענין של ״**ולכבוד שמך יקר יתנו, ויקבלו כולם את עול מלכותך**״, שזהו ״**אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה׳**״.

זו עניינה של פרשת נח, המגיעה אחר כל פרשת בראשית, שאחר השיממון וחורבן העולם שהיה וכו׳, נח היה עלול לחשוב ״נשארתי לבד... מה יהיה איתי?!״... אבל הוא לא התייאש! הוא הצדיק שנקרא **נח**, והוא שעליו כתיב ״**זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**״, והוא מאמין שיש לו כח להתחיל את העולם מחדש!

**ואת זה כל אחד ואחד מאיתנו צריך לדעת: אפילו שראית ועברת ענין של חורבן גדול – אצלך בעצמך, בבית, אצל אחרים, תאמין ש״יש ענין שנתהפך הכל לטובה״ – כמו שאמר רבינו, כי יש דרך איך להפוך את תכלית הורידה לתכלית העליה!** ומה שהיה מקודם ״**הוחל**״ – לשון חולין, עתה יתהפך ללשון תפילה – ״**ויחל משה**״, שזהו ״**אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם ה׳**״...

והכל נכלל בדברי הפסוק ״**וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה׳**״, ענין של **׳מציאת חן׳**, ונח

זוכה לבנות תיבה ולהכנים בה את כל מה שיש לו...

הקב״ה אומר לו ״אתה נשאר עם בני ביתך – אשתך, הילדים ונשותיהם״, שזה ג״כ לימוד לאדם, שצריך לדאוג מאד על ביתו; הנה אדם יאמר ״וכי אני בעל הבית על כל העולם? מי ישמע אליי?!״... נח ג״כ בנה תיבה 120 שנה, וכל הזמן שאלוהו ״נח, מה אתה עושה?״ – ״אני בונה תיבה״... ״על מה אתה בונה תיבה?״ – ״כי הקב״ה אמר שאם אנחנו לא חוזרים בתשובה, יהיה מבול״... והחלו לצחוק ממנו, אמרו שהוא זקן, טיפש וכו׳, שזה ניסיון לאדם: הצדיק מנסה לעורר ולהוכיח, ואדם מזלזל בזה...

נח לא הרפה, ואמר להם שוב ושוב: ״תחזרו בתשובה!״ כי הצדיק לא מתפעל, הוא ממשיך! 120 שנה הוא ממשיך לבנות את התיבה – דופק מסמרים וכו׳, הכל כדי שאולי יתעוררו ממעשיו – ״וכי אין לו מה לעשות? למה הוא בונה את זה? אולי נקשיב למה שהוא אומר... אולי נחשוש״... אבל אף אחד לא התעורר מזה... יש צדיקים המוסרים את נפשם ממש, וכמו משה רבינו שאמר (שמות לב, לב) **״וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא״**, ואיתא בספה״ק: **׳מחני נא׳** אותיות **׳מי נח׳**, היינו שאמר להקב״ה ״אם אתה לא תמחל לעם ישראל מכל החטאים, אזי יהיה בדיוק כמו ׳מי נח׳״... שהוא אמנם זכה להציל את עצמו – שזה המינימום, להציל את עצמך ובני ביתך, אבל כל העולם כולו לא... אז אמר משה רבינו להקב״ה שימחל לעם ישראל, **״וְאִם אַיִן״** אזי יהיה ענין של **״מְחֵנִי נָא״** – אותיות **׳מי נח׳**, שיגידו שלא הצלחתי להציל גם את אחרים, ואת זה אינני רוצה...

אך כמובן, ראש וראשון שאדם ידאג שבני ביתו יהיו שמורים – ״הבה וניכם אל תוך התיבה!״ מהי ה׳תיבה׳ הזאת? ׳תיבה׳ של תורה ותפילה! **׳תיבה׳** אותיות **׳הבית׳**, שאדם צריך מאד מאד להשגיח על הבית שלו, ולעשות את הכל שיהיה הבית שלו מקום של קדושה, רוגע ואמונה, מקום של הצלה! מה קורה בחוץ – לא כדאי לדעת... אתה עכשיו נמצא בתוך התיבה, אל תפתח את החלון, תישאר בפנים!

**וכי אתה מוכרח לשמוע את כל החדשות?! אתה מוכרח לשמוע כל רגע מה קורה?! אתה כ״כ צריך לראות את כל הסרטונים האלו?!...** נח היה סגור ומסוגר בתיבה ללא שום קשר ותקשורת לחוץ במשך שנה שלימה! ומה עשה בשנה הזאת?

התפלל אל הקב"ה! הוא ידע היטב "אנחנו זכינו להינצל מכל המים הזדונים, א"כ הבה ונהיה חזקים! נדע שהקב"ה הביא אותנו לזה כדי שנישאר חזקים מאד מאד באמונה! והקב"ה לא יעזוב אותנו, ולבסוף אנחנו נצא מן המקום, ונראה בחידוש העולם, שיהיה עוד הפעם 'בראשית'!"...

'בראשית' ו'נח' זה כמו ענין של כפל דברים, בפרשת בראשית היה בריאת העולם, ופרשת נח היה עוד הפעם ענין של בריאת העולם מחדש, וכדאיתא במדרש (בר"ר ל, ח) "**כָּל מִי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ הָיָה, רָאָה עוֹלָם חָדָשׁ**", ואחד מהם הוא נח, וממנו התחילה בריאה חדשה... כי ידע להחזיק מעמד!

כתוב בזוהר חדש (נח כח:), שכשנח יצא מהתיבה הוא החל לבכות להקב"ה, והקב"ה אמר לו [זו לשון 'חריפה' המובאת בזוהר]: "**רעיא שטיא**", מדוע לא התעסקת בזה לפני כן?... וגם בזה ישנו לימוד נפלא, שזה לא בא לשבור את נח, אלא ללמד לדורות עולם, **שכל אחד יהיה בבחינת נח, ואם יראה ענין של חורבן רח"ל – יעשה את הכל לחעמיד את זה!** תחילה – יראה להציל את אנשי ביתו, שיהיה בבית שלום ואהבה, יהיה אמונה ושמחה, שזו היתה 'תיבת נח', כי 'תיבה' אותיות 'הבית', ששם התחזקו מאד בכל זה, והיה להם שם (בראשית ו, טז) "**צֹהַר**" – 'אבן טובה' (רש"י שם), שנתן להם את הכח לעבור על הכל לשלום!

אותה השנה שהיו סגורים בה בתיבה – לא היתה קלה, הם היו יחד עם כל החיות והעופות וכו', וביום ובלילה היו עסוקים בהאכלתם וכו', ולא היה עבודה קלה, אבל נח ידע שזהו הרצון של הקב"ה! הוא הבין שבלי זה הוא היה אמור להיות בחוץ, וגורלו היה עלול להיות כמו כולם, "**אבל זכיתי להיכנס אל תוך התיבה, וראה איך שיהיה חידוש העולם!**" שיהיה שוב ענין של 'מעשה בראשית', ונוכל בעז"ה לקרב עולם חדש אל הקב"ה!

וזהו כל הלימוד של רבינו – "**וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ**"; בראש השנה, כשאומרים את פסוקי הזיכרונות [חלק עיקרי מתפילת מוסף של ר"ה, שנחלקת לג' חלקים – מלכויות, זיכרונות ושופרות], הפסוק הראשון שעמו מתחילים הוא מפרשת השבוע: "**וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת נֹחַ וְאֵת כָּל חַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה**"; אנחנו מזכירים זאת בר"ה בפסוקי הזיכרונות כדי שיעלה זיכרוננו

לפני הקב"ה לטובה, שזהו "**וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת נֹחַ**", שהוא רבינו ז"ל, וזהו הראש השנה של רבינו, שהוא מכנים בנו את אלו הלימודים הקדושים.

והלימודים של רבינו בעז"ה יתגלו לכל באי עולם, שזה מה שאומרים בתפילת "עלינו": "**לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך**", רבינו מלמד אותנו מהו '**יקראו בשמך**', שיתקיים "**אָז הוּחַל**" בדרך חיובית "**לִקְרֹא בְּשֵׁם ה'**" – אני קורא אל הקב"ה באיזו שפה שאני מדבר – לשון הקודש, אידיש, אנגלית, רוסית, צרפתית, מה שאתה מכיר... העיקר ש"**תקרא בשם ה'**!"... תגיד: "**טאטע, רבונו של עולם, אבא, תציל אותי!**"...

זה נקרא "**וכל בני בשר יקראו בשמך**", כי הרי לא כולם מכירים לשה"ק, לא כל עם ישראל מכירים שפת האידיש, יש שבעים שפות – כנגד שבעים אומות, והעיקר ש"**כל בני בשר יקראו בשמך**" – כל אחד בשפה שלו! שזה יוצא מהלב שלך...

רבינו רצה שהתפילה תהא כדבר איש אל רעהו, אתה לא יכול לדבר בשפה שאתה לא רגיל בה, אכן אומר רבינו, שמי שמדבר לשה"ק [רבינו אומר "לשון ירושלמי"] אזי יתפלל בלשה"ק להקב"ה, אבל אם אתה מדבר שפה אחרת – לא משנה, העיקר שתקרא אל הקב"ה בשפה שלך, אבל מעומק הלב: "**רבש"ע, תציל אותי! אני רוצה להינצל מהמים הזדונים שיש בחוץ!**"...

ומה הם ה'מים הזדונים' הללו? אמר רבינו, שלא יהיה עוד מבול של מים גשמיים, אלא מבול של כפירות ואפיקורסות ה"י, שזה יותר קשה... ואם אדם חזק מאד לקרוא "בשם ה'": "**רבש"ע, אני יודע שרק אתה יכול להציל אותי! ואתה בוודאי תציל אותי, כשאעשה את הכל לצעוק אליך ולהתקשר אליך!**" אזי אז הוא מובטח שיהיה לו ישועה...

שהקב"ה יעזור לנו, שלעם ישראל יהיו ישועות בכל העניינים, וכל אויבי ושונאי ה' יפלו ויימחו לגמרי, ועם ישראל יעלו למעלה ויהיו שמורים מכל הזק וכל הפסד, ונזכה בקרוב שיתקיים "**לתקן עולם במלכות שדי**", שכולם יזכו לגילוי שכינה, ויבאו משיח צדקנו ותהא הגאולה השלימה!

**זכות הדפסת והפצת הגיליון**

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין בייניש בן ר׳ יחזקאל שרגא ז״ל ולע״נ הצדקת רעכיל בת ר׳ יצחק ע״ה ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

**לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732**

breslevsheli.co.il

הודפס יבדפוס מוהרא״ש׳